

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000204

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-01-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дутко Любомир Степанович

2. Liubomyr S. Dutko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-6576-8287

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 032 Історія та археологія

Дата захисту: 30-01-2026

Спеціальність за освітою: Менеджмент

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11493

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.81.03, 03.01.09

Тема дисертації:

1. Рецепція історіографічної та науково-організаційної діяльності М. Грушевського в сучасній українській історіографії.
2. The Reception of Mykhailo Hrushevsky's Historiographical and Scholarly-Organizational Activity in Contemporary Ukrainian Historiography.

Реферат:

1. Дутко Л. С. Рецепція історіографічної та науково-організаційної діяльності М. Грушевського в сучасній українській історіографії. Кваліфікаційна робота на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 032 – історія та археологія. – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. Дрогобич, 2025. З'ясовано, що аналіз історіографії проблеми рецепції історіографічної та науково-організаційної діяльності М. Грушевського в сучасній українській

історіографії виявив епізодичність попереднього досвіду її осмислення. Залучена різножанрова джерельна база уможливила глибоке й комплексне дослідження мети дисертаційної праці шляхом розв'язання сформульованих завдань. Сконструйований теоретико-методологічний інструментарій дозволив коректно інтерпретувати різнопланову сучасну історіографічну грушевськіану. Досліджено, що особливо популярними серед дослідників виявилися створювані вченим протягом тривалого періоду метанаративи. При цьому найбільше студій відведено осмисленню широкого кола історіографічної проблематики, пов'язаної з «Історією України-Руси». Поряд із українським перевиданням, праця з'явилася також і в перекладі на англійську мову, що збагатило національну палітру грушевськознавчої рецепції. Дослідники вперше опрацювали такі новаторські сюжети, як дискурсивні практики вченого, процес підготовки поодиноких томів, з'ясування рецепції пам'ятки й ін. Доведено, що інший метанаратив М. Грушевського «Історія української літератури» надалі перебуває в своєрідній «тіні» історичного багатотомника і традиційно тлумачиться його «текстом-супутником». Доказом цьому є фактично початковий стан справ з історіографічним осмисленням цієї пам'ятки, що вочевидь поступається зацікавленню нею з боку літературознавців. Відтак, сьогодні маємо поодинокі спроби реконструкції процесу створення твору, з'ясування його теоретичних засад і дослідження рецепції в науці того часу. Обґрунтовано, що історіографічне зацікавлення науковими статтями вченого в сучасній науці можна вважати спорадичним. Так, поряд із чималою увагою до змісту і рецепції концептуальних статей «Громадський рух на Україні-Руси в XIII віці», «Вступний виклад з давньої історії Руси» та «Звичайна схема "руської" історії ...», спостерігається незначний інтерес до інших малих форм творчої лабораторії історика. Тут традиційно значною є зацікавленість козакознавчими розвідками М. Грушевського, його біоісторіографічними нарисами чи співпрацею вченого з часописами «Киевская старина», «Записки НТШ» і «Україна». Наголошено, що з огляду на високий рівень публікаторської культури М. Грушевського й унікальність багатьох актуалізованих ним документів з огляду на пізніші втрати оригіналів, в сучасній історіографії спостерігається сталий інтерес до його археографічної спадщини. Свідчення цьому – ґрунтовні опрацювання проблем становлення Грушевського-археографа, його діяльності по створенню й налагодженню роботи в АК НТШ, опрацювання видавничих проєктів для УНТ, розбудови ним археографічної праці на чолі АК ВУАН, рецепції археографічних студій історика. Переконливим свідченням небуденності сучасного історіографічного інтересу до спадщини Грушевського-археографа та джерелознавця є перші узагальнюючі студії з цієї проблеми. Доведено, що цілковито самостійним здобутком сучасної історіографії є комплексне осмислення рецензійної спадщини М. Грушевського. Завдяки реалізації проєкту академічного видання творів у 50-ти томах, де рецензії складають окрему серію, дослідники звернули увагу, що це є кількісно найвагоміша складова його доробку, яка має унікальні стильові особливості, самостійні методологічні функції, чітку концептуальну спрямованість, а відтак – й неповторну наукознавчу роль. Тож на сьогодні маємо студії про становлення критичної складової в творчій лабораторії вченого, актуалізовану в рецензіях історика теоретичну проблематику, багатосюжетність його наукової критики, зрештою, сприйняття рецензійних текстів його сучасниками. З'ясовано, що чимало протягом останнього тридцятиліття було написано й стосовно науково-організаційної праці М. Грушевського на форумі ВУАН. Сучасні історіографи на підставі інституційного документообігу та матеріалів радянських спецслужб, повно реконструювали питання розбудови М. Грушевським його науково-дослідних установ, діяльності очолюваних ним секцій і комісій, розгорнутої видавничої праці, творення і функціонування наукової школи, гвалтовних репресій проти вченого і його співробітників та ін. Ключові слова: М. Грушевський, наукова спадщина, організаційна діяльність, сучасна українська історіографія, рецепція.

2. Dutko L. S. The Reception of Mykhailo Hrushevsky's Historiographical and Scholarly-Organizational Activity in Contemporary Ukrainian Historiography. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 032 «History and Archeology». Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Drohobych, 2025. The analysis of the relevant historiography reveals the episodic and fragmentary character of earlier attempts to conceptualize this issue. The use of a wide-ranging and diverse source base has enabled a more comprehensive and systematic study, allowing the research objectives of the

dissertation to be addressed in depth. The theoretical and methodological framework developed for the study has provided the tools necessary for the accurate interpretation of the multifaceted body of recent historiographical scholarship on Hrushevsky. The study demonstrates that the metanarratives constructed by Hrushevsky over the course of his career have proven especially influential among researchers. Particular attention has been devoted to the extensive historiographical questions related to his monumental History of Ukraine-Rus'. In addition to the Ukrainian re-edition, the availability of an English translation has further enriched the national and international discourse surrounding Hrushevsky's reception. For the first time, scholars have engaged with such innovative topics as Hrushevsky's discursive practices, the process of preparing individual volumes, and the interpretation of the reception of his works. It has been evident that another of Hrushevsky's metanarratives, History of Ukrainian Literature, has continued to remain in the «shadow» of his historical multivolume work and is traditionally interpreted as its «companion text.» Evidence of this is the still largely preliminary state of historiographical engagement with this work, which clearly lags behind the level of interest shown by literary scholars. Consequently, current scholarship offers only isolated attempts at reconstructing the process of the work's creation, clarifying its theoretical foundations, and examining its reception in the scholarly discourse of the time. Furthermore, it has been substantiated that historiographical interest in Hrushevsky's scholarly articles in present-day research may be regarded as sporadic. Alongside considerable attention to the content and reception of such conceptual pieces as The Social Movement in Ukraine-Rus' in the Thirteenth Century, Introductory Lecture on the Ancient History of Rus', and The Usual Scheme of «Russian» History..., there has been relatively little engagement with other shorter works from the historian's creative laboratory. At the same time, enduring scholarly interest persists in Hrushevsky's studies on the Cossacks, his biohistoriographical essays, and his collaboration with such periodicals as Kievskaiia Starina, Notes of the Shevchenko Scientific Society, and Ukraina. It has been emphasized that, given Mykhailo Hrushevsky's high level of editorial culture and the uniqueness of many documents he published – especially in light of the later loss of numerous originals—there has been sustained interest in his archaeographic legacy in contemporary historiography. This is evidenced by comprehensive studies of the formation of Hrushevsky as an archaeographer, his role in establishing and organizing the work of the Archaeographic Commission of the Shevchenko Scientific Society (NTSh), his publishing projects for the Ukrainian Scientific Society (UNT), his efforts in developing archaeographic research as head of the Archaeographic Commission of the All-Ukrainian Academy of Sciences (VUAN), and the reception of his archaeographic studies. A compelling indication of the exceptional nature of the current historiographical interest in Hrushevsky as an archaeographer and source scholar is the emergence of the first synthetic studies devoted to this subject. It has also been established that in the last three decades considerable attention has been devoted to Hrushevsky's organizational work within the All-Ukrainian Academy of Sciences (VUAN). On the basis of institutional records and materials of the Soviet security services, contemporary historians have fully reconstructed such issues as the creation and development of research institutions under his leadership, the activities of the sections and commissions he headed, his extensive publishing work, the formation and functioning of his scholarly school, and the brutal repressions carried out against the scholar and his colleagues. Keywords: Mykhailo Hrushevsky, scholarly legacy, organizational activity, contemporary Ukrainian historiography, reception.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Дутко Л. Теоретико-методологічна спадщина Михайла Грушевського у дзеркалі сучасної української історіографії. Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія. 2023. Вип. 14 (56). С. 153–162. DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.14/56.17>
- 2. Дутко Л. Науково-популярні праці Михайла Грушевського в сучасному історіографічному дискурсі. Вісник Черкаського університету: Серія Історичні науки. 2024. № 1. С. 100–110. DOI: 10.31651/2076-5908-2024-1-100-110
- 3. Дутко Л. Науково-організаційна праця Михайла Грушевського на терені ВУАН: огляд сучасної історіографії. Вісник Черкаського університету: Серія Історичні науки. 2025. № 1. С. 68–75. DOI: 10.31651/2076-5908-2025-1-68-75
- 4. Дутко Л. Науково-організаційна діяльність М. Грушевського на форумі НТШ у дзеркалі сучасної історіографії. Acta de Historia & Politica: Saeculum XXI. 2025. Вип. 10. С. 35–48. DOI: 10.26693/ahpsxxi2025.10.035
- 5. Дутко Л. Рецепція «Історії України-Руси» Михайла Грушевського в сучасній українській історіографії. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. Вип. 48. 2024. С. 114–124. DOI: <https://doi.org/10.31652/2411-2143-2024-48-114-124>
- 6. Дутко Л. Михайло Грушевський як популяризатор в дзеркалі сучасної історіографії. Актуальні питання освіти і науки в умовах сучасної російсько-української війни. Том I / [Ред.: В.Ільницький, Р.Корсак, Т. Пантюк, О.Петречко, В.Старка]. Дрогобич–Ужгород–Тернопіль: Посвіт, 2024. С. 58–63.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тельвак Віталій Васильович

2. Vitalii V. Telvak

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2445-968X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Педич Василь Пилипович

2. Vasyl P. Pedych

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8942-8374

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Код за ЄДРПОУ: 02070855

Місцезнаходження: вул. Карпатська, Івано-Франківськ, 76019, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Івангородський Костянтин Васильович

2. Kostiantyn V. Ivanhorodskyi

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4052-5253

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125622

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, Черкаси, Черкаський р-н., 18031, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Галів Микола Дмитрович

2. Mykola D. Haliv

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7068-3124

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лазурко Лідія Миколаївна

2. Lidiia M. Lazurko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9748-9249

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заклучні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Петречко Олег Михайлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Петречко Олег Михайлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Івах Світлана

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна